

ἐμπροσθεν μέρος τοῦ θεωρείου, λόγῳ τῆς προτεραιότητος. Ἐπεριμεινόμεν πολύ, μέχρις οὐ ἀναπειτασθῇ ἡ αὐλαία, ἀλλ' ἐγὼ οὐδόλως ἐπληξῃ. Ἡζήθουσα τοῦ θεάτρου, ὁ ἀπὸ τοῦ μέσου τῆς ὁροφῆς ἀνηρτημένος πολυέλαιος, τὸ μεγαλοπρεπές τοῦ ὅλου θεάματος μὲ ἐμάγειρον. Τέλος ἠκούσθησαν οἱ τρεῖς καθιερωμένοι κτύποι· ὁ διευθυντής τῆς ὀρχήστρας ἐγείρει τὴν ράβδον του, σιγὴ δὲ θρησκευτικὴ βασιλεύει καθ' ὅλον τὸ θέατρον καὶ ἀρχίζει ἡ εἰσαγωγή. Δὲν ἐπιχειρῶ νὰ περιγράψω τί ᾔσθάνθην ἀπὸ τῶν πρώτων τόνων τοῦ μεγαλοπρεποῦς καὶ φοβεροῦ τοῦτου προλόγου. Πῶς νὰ ἐπιχειρήσω τοιοῦτόν τι, ἀφοῦ καὶ σήμερον ἀκόμη, μετὰ πενηκονταετῇ καὶ ὀλοὴν αὐξάνοντα θαυμασμόν, πάλαι ἡ καρδιά μου καὶ ἡ χεὶρ μου τρέμει; . . . Ἐνθυμούμαι μόνον ὅτι ἐνόμιζα ὅτι μοῦ ὠμίλει Θεός τις· ὑπέπεσα εἰς εἶδος ἐκστάσεως ὁδυνηρῶς γλυκείας καὶ ἡμιθανῆς σχεδὸν ἐκ τῆς συγκινήσεως, ἀνέκραξα: «Μητέρα, αὕτη εἶνε ἡ Μουσική». Ἡμην κυριολεκτικῶς ἔκφρων. Ποία θαυμασία ἔμπνευσις ἡ Ἐπιφάνεια τῶν Προσωπιδιοφόρων! Τὸ μουσικὸν αὐτῆς κάλλος εἶνε ἀνυπερέβλητον κατακληοῖ ἀκοὴν καὶ ψυχὴν· εἶνε ἀδάμας διαυγέστατος! Καὶ πόσα τοικῦτα τεμάχια ὑπάρχουν εἰς τὰ ἔργα τοῦ Μότσαρτ, εἰς τὸν *Μαγευμένον αὐλὸν*, τοὺς *Γάμους τοῦ Φιγαρώ*, εἰς τὸ *Ἐτακάμουν ὅλοι*, εἰς τὰς συμφωνίας του, τὰς συναυλικὰς του! Δὲν ἀριθμοῦνται. Καὶ ὅποια ἐντέλεια ἁρμονίας, ὅποσον μεγαλοπρεπῆς ἡ ἐντύπωσις ἦν προσενοῦσιν, ὅποσον λιτὸς ὁ τρόπος τῆς συνθέσεως! Ἐκ τούτων καταφαίνεται ἀριδῆλως ὅτι ἡ ἀληθὴς τῆς μεγαλοφυΐας σφραγὶς εἶνε ἀκριβῶς ἡ λιτότης αὕτη, ἡ ἀντιτεθειμένη πρὸς τὸν πλοῦτον τῆς ιδέας. Τὴν ἀλήθειαν ταύτην συναισθανόμενος ὁ Μότσαρτ ἔδωκε ποτε ἐξόχως ὑπερήφανον ἀπάντησιν. Παρεστάθη ἐν Βιέννῃ ὁ *Δὸρ Ζουὰν*, ὁ αὐτοκράτωρ δ' ἐκάλεσε τὸν Μότσαρτ εἰς τὸ θεωρεῖόν του καὶ τῷ εἶπε:

— Κύριε Μότσαρτ συνθέσατε λαμπρὸν ἔργον· ἀλλ' εἰπέτε μου πόσας νότας περιέχει;

— Μεγαλειότατε, οὔτε μίαν περιττήν, ἀπήντησεν ὁ Μότσαρτ.

Ὁ Μότσαρτ ἔλεγε περὶ τοῦ *Δὸρ Ζουὰν* ὅτι συνέθεσεν αὐτόν, χάριν ἑαυτοῦ καὶ δύο ἢ τριῶν φίλων του. Ἡ οἰκεία συμβίωσις μετ' ὀλίγων ἀνθρώπων εἶνε ἡ ἀρίστη τοῦ βίου ἀπόλαυσις, εἶνε τὸ σκῆνωμα τῶν μεγάλων σκέψεων, ἡ φιλία, ὁ ἔρως, ἡ μεγαλοφυΐα (ἡ ἰδιαιτέρα αὕτη μορφή τῆς ἐκστάσεως), εἶνε τέλος ἡ πρὸς τὸ θεῖον ἐπικοινωνία. Ἡ τέχνη, ἐν τῇ πληρεστάτῃ αὐτῆς ἐκδοχῇ, εἶνε τὸ αἶσθημα τοῦ Καλοῦ, μεταβληθὲν εἰς ἐπιστήμην τοῦ Καλοῦ, εἶνε τὸ *Ὁρμέφυτον* μεταβληθὲν εἰς *Λόγον*. Ἐν παντὶ κλάδῳ τῶν ἐπιστημῶν ἡ πρὸς τὴν τελειότητα πρόοδος συνίσταται εἰς τὴν γνῶσιν καὶ τὴν αὐ-

στηροτέραν ἐφαρμογὴν τῶν διεπόντων τὸν κλάδον τοῦτον νόμων. Διὰ τοῦτο περὶ πάντων τῶν ἀριστοτεχνῶν δύναται τις νὰ εἴπῃ ὅτι εἶνε ἀριστοτεχνεῖν διὰ τοὺς αὐτοὺς λόγους, ἂν καὶ ἐκ διαφόρων ἀπόψεων· οὗτος θὰ ἀνεύρῃ τὸν νόμον τῶν συγκινημάτων· ἐκεῖνος θὰ ἀναδειχθῇ διὰ τῆς τέχνης του περὶ τὴν χρῆσιν τῆς πυξίδος ἢ τῆς ἐνοργανώσεως τῆς μουσικῆς ταύτης πυξίδος. Δὲν σκοπῶ, οὐδ' ἔχω τὸ δικαίωμα νὰ ὀρίσω ἐνὶ ἐκάστῳ τὴν θέσιν του ἐν τῇ καλλιτεχνικῇ ταύτῃ ἱεραρχίᾳ. Ἄλλ' ἐπιτραπήτω μοι νὰ ἀπειθῶν ὑπέρτατον καὶ ἀνεπιφύλακτον χαιρετισμὸν πρὸς τὴν ὑπέροχον μεγαλοφυΐαν τοῦ Μότσαρτ, ὅστις, κατ' ἐξαιρέσιν σπανιωτάτην, ἐνεβάθυνεν εἰς τὰ μυστήρια πάσης τελειότητος.

CHARLES GOUNOD.

Ο ΥΠΟΨΗΦΙΟΣ

Μυθιστορία Ἰουλίου Κλαρετῆ.—Μετάφρασις Χ. Α.

(Συνέχεια· ἴδε προηγούμενον φύλλον).

Ὁ Γκαρούς μὲ τὴν ὑπέρυθρον ὄψιν ἀνθρώπου καλῶς γευματίσαντος ἐζήτησε τὸν λόγον μετὰ τὸν ἀρχαιολόγον Δυροσέ, ἀρχίζων ἐκ νέου τὴν αἰώνιον περιγραφὴν τῶν στερήσεων τῶν πτωχῶν καὶ ἐρωτῶν τοὺς χωρικοὺς ἂν ἐπεθύμουν νὰ ἐπιστρέψωσιν εἰς τὸν καιρὸν, καθ' ὃν οἱ κύριοι διέτασσον τοὺς ὑποτελεῖς των νὰ περιέρχωνται τὰ ἔλη καὶ νὰ ἐμποδίζωσι τοὺς βατράχους ἀπὸ τοῦ νὰ κοάζωσιν.

— Μὰ αὐτὸ δὲν συνέβη βέβαια ἐδῶ πέρα! εἶπε διακόπτων εἰς τῶν χωρικῶν.

— Πῶς τὸ εἰζεύρεις, πολῖτα; ἠρώτησεν ὁ Γκαρούς ὑπερηφάνως.

— Μπᾶ! Ἀφοῦ δὲν ὑπάρχει νερό! Δὲν ὑπάρχει στάλα οὔτε διὰ τὰ λαχανικά μας!

— Νερόν! Ἰσως ὑπῆρχεν ἄλλοτε, ἐπανελάβεν ὁ Γκαρούς χωρὶς νὰ πτοηθῇ. Ὁ ἀνὴρ ὑπῆρχε δὲ βεβαίως καὶ τώρα, ἂν ἐσυνάζοντο ὅλα τὰ δάκρυα, τὰ ὅποια γύνουν οἱ πτωχοὶ!

Ἐνῷ δὲ ὁ Τιβολιέ ἐκράυγαζε ἐχειροκρότει, καὶ οἱ φίλοι του μετ' αὐτοῦ ἐχαιρέτιζον διὰ παρατεταμένον ἐπευφημιῶν τὰς ἐμφαντικὰς ἀνοητικὰς τοῦ δημαγωγοῦ, ὁ Γκαρούς ἤρχιζε πάλιν ὡς ἔργανον τεχνητὸν ἐκτελοῦν πάντοτε τοὺς αὐτοὺς ἥχους, τὸν ἀπαραίτητον ἐμφῶδόν, ποικίλων ἤμων· αὐτὸν τὴν φορὰν ταύτην διὰ περικοπῶν τοῦ Λαβρυγέρου καὶ δεικνύων εἰς τοὺς χωρικοὺς τί ἦσαν ἄλλοτε οἱ πατέρες των. «Ναί, πολῖτα, οἱ πατέρες σας, ἀκούετε; Ζῶα ἀτίθασσα, ἄνδρες καὶ θήλειες διεσκορπισμένοι εἰς τὰς πεδιάδας πελιδνοὶ καὶ ἡλιοκαεῖς. . .» Οἱ

ἀκροαταὶ ἐμόρφάζον, τινὲς δ' ἔβηχον καὶ ἄλλοι διεμαρτύροντο.

Ἄλλ' ὁ εὖσκαρος ρήτωρ παραφερόμενος ἐκ τῆς μέθης τῶν περικοπῶν ἐξηκολούθει: «Ἐχουν φωνὴν ἀναρθρον... τὴν νύκτα ἀποσύρονται εἰς τὰς τρώγλας τῶν... δεικνύουσιν ἀνθρωπίνην ὄψιν... Αὐτοὶ εἶνε οἱ πατέρες σας!»

— Εὐχαριστοῦμεν πολὺ! εἶπε μία φωνὴ χλευαστική.

— Δὲν εἶσαι διόλου εὐγενής! προσέθηκεν μεγαλόσωμός τις νέος, υἱὸς ἐνὸς γεωργοῦ ἐκ Δαμμαρί.

— Δὲν εἶνε ἰδικαί μου αὐτοὶ οἱ λόγοι, πολῖται, εἶνε τοῦ Λαβρυγέρου.

— Ποῖος εἶνε αὐτός;

— Βγάλτε τον ἔξω!

— Σιωπὴ!

— Ἀκούσατε!

Ὁ Γερμανὸς Τρουγιάρ ἐξηκολούθει πάντοτε νὰ σχεδιάζῃ μετὰ πονηροῦ μειδιάματος τὴν γελοιograφίαν τοῦ ταγματάρχου μηδὲν ὑποπεύοντος.

Ὁ Γκαρούς ἐξήλειψε τὴν κακὴν ἐντύπωσιν τὴν ἐκ τῆς περικοπῆς προξενηθεῖσαν, δεικνύων τί ἐγένοντο τὰ «ζῶα» τοῦ Λαβρυγέρου. «Ἐγένοντο ἄνθρωποι συμπολιταί!»

— Ἀλλὰ πρέπει νὰ γείνουν καὶ περισσότερον...

— Τί ἄρα;

— Νὰ γείνουν κύριοι, ἀπήντησεν ὁ Γκαρούς μετ' ἀπειλητικῆς χειρονομίας.

Ὁ Τιβολιὲ καὶ οἱ φίλοι του ἐχαίρετσαν τὴν φράσιν ταύτην διὰ ζωηρῶν χειροκροτημάτων.

— Ναί, ναί, κύριοι! Εὐγε, Γκαρούς!..

— Ἐπὶ πολὺν καιρὸν, ἐπανελάθει ὁ Γκαρούς, οἱ ἐκλογαῖς ἦσαν ζυμὴ διαπλαττωμένη κατὰ θέλησιν ἀναλόγως τῆς εὐγλωττίας ἢ τῆς περιουσίας τοῦ ὑποψηφίου!.. Ἀλλὰ παρήλθεν ὁ καιρὸς ἐκεῖνος.

— Δὲν θέλομεν πλέον!

— Καλὰ λέγετε, πολῖται. Προχθὲς ἤμουν εἰς Παρισίους, ὑπῆγα εἰς τὸ Δημοτικὸν συμβούλιον καὶ τί εἶδα; Μαντεύσατε.

— Λέγε!

— Εἶδα δημοτικoὺς συμβούλους, πρὸς τοὺς ὑποίους κλητῆρες φέριντες στολὴν μαύρην ἐκδmiζον ἐπιστολάς ἐντὸς ἀργυρῶν δίσκων!

— Φοβερόν! εἶπεν ὁ Τιβολιὲ.

— Τὸ καθῆκόν των, προσέθηκεν ὁ Γκαρούς, εἶνε νὰ βάλουν τοὺς δίσκους εἰς τὴν τσέπη των καὶ νὰ τοὺς πωλήσουν πρὸς ὄφελος τῶν ἐργατῶν, οἵτινες ἀποθνήσκουν τῆς πείνης ἐμπροσθεν τοῦ Δημαρχείου.

Ἡ ἐκ τῆς ἀπροσδοκίτου ταύτης δηλώσεως ἐντύπωσις ὑπῆρξε μεγάλη. Ἐπευφημῖαι ἐνθουσιώδεις ἐχαίρετσαν αὐτὴν καὶ ὁ Βερδιὲ ἀνε-

σκίρτησεν, θεωρῶν ὅτι ἦτο φοβερόν εἰς ἀγύρτης, εἰς κεφαλαιοῦχος ψευδοπατριώτης νὰ ἐξερεθίζῃ τὰς πρὸς ἀρπαγὴν ὀρέξεις, νὰ ἐξάπτῃ τὸ μῖσος τοῦ πλήθους.

— Εἶνε ἀηδὲς! εἶπε πρὸς τὸν Δυκάν.

Ὁ δὲ Δυκάς ἀπήντησε μετ' ἀξιεράστου μειδιάματος:

— Τοιαύτη εἶνε ἡ πολιτική!

Ὁ Βερδιὲ ἐζήτησε τότε τὸν λόγον ἀκουσίως, χωρὶς νὰ γνωρίζῃ διατί, παρακινούμενος ἐκ τῆς ἀγανακτήσεως. Τόσον ἦτο συγκεκινημένος, τόσον σφοδρῶς τεταραγμένος, ὥστε τὸ χεῖλός του ἔτρεμεν, μεταδίδον εἰς τὸ ὑπογένειόν του κίνησιν, ἣν ὁ ζωγράφος ὅστις ἀπεπεράτου τὴν γελοιograφίαν εὗρισκεν ἀστείотάτην. Ὁ ταγματάρχης κακῶς ἀφίθη εἰς τὴν ὁρμὴν του καὶ θελήσας νὰ λαλήσῃ, εἰσώπησε διὰ μιᾶς ὡς πνιγόμενος, διότι ἡ ὀργὴ ἐδέσμευσε τὴν γλῶσσάν του. Ἐτραύλιζεν, ὑφίστατο αἰφνης ὅτι πάσχει ἄνθρωπος ριπτόμενος εἰς τὸ ὕδωρ καὶ πνιγόμενος. Ἡ ὁμήγυρις ἀνέμενε πεπεισμένη ὅτι ὁ Βερδιὲ, ὅστις μετ' ὅσον σπουδὴν ἀνίστατο ν' ἀπαντήσῃ, ἐπρόκειτο δι' ἀκαταγωνίστου τινὸς ἐπιχειρήματος νὰ κατακεραυνοβολήσῃ τὸν Γκαρούς. Ἀλλ' αἱ στιγμαὶ παρήρχοντο καὶ ὁ ταγματάρχης ἔστατο ἄφωνος, ἐπτοημένος, βλέπων τὰς ἑκατοντάδας ἐκείνας τῶν ἀνθρωπίνων προσώπων προσηλόντων ἐπ' αὐτοῦ τοὺς ἐκθάμβους ἢ χλευαστικούς ὀφθαλμούς των.

Ὁ Δυκάς ἐπάσχεν εἰς τὰ μυχιαίτατα τοῦ ρητορικοῦ ὀργανισμοῦ του διὰ τὸν αἰφνιδίαν αὐτὸν στραγγαλισμὸν τοῦ Βερδιὲ καὶ ὁ Φουρνερὲλ σφόδρα ἐστενοχωρεῖτο διὰ τὸν ταγματάρχην του.

— Ὁμιλήσατε! εἶπε τέλος ὁ Βουγιάρ ἀπορῶν διὰ τὴν σιγὴν τοῦ ὑποψηφίου.

Ἡδὴ σκώμματα τινα ἐξετοξεύοντο ἀπὸ τ' ἄκρα τῆς αἰθούσης καὶ ὁ Γκαρούς ἀντήλλασσε μετὰ τῶν φίλων του βλέμματα νικηφόρα.

— Μοῦ εἶνε ἀδύνατον, ἤρχισε λέγων ὁ Βερδιὲ, ν' ἀφήσω νὰ παρέλθῃ χωρὶς... χωρὶς... νὰ διαμαρτυρηθῶ... τὸ... οἱ λόγοι... ἢ πρόκλησις... ἢ παρότρυνσις εἰς τὴν λεηλασίαν... ἢ... ὁ...

Ἀνεζήτησε τὰς λέξεις, ἡ ὀργὴ περιέσφιγγε τὸν λάρυγγά του, εἰς δὲ τὸ τραυλισμὸν του ἐκεῖνο, τὸ πλῆθος εἶδε τὸν ἀμυχανοῦντα ρήτορα, εἰς ὃν πάντοτε αἱ ὁμηγύρεις εὐρίσκουσι σκληρὰν διασκέδασιν. Ἠρχισαν νὰ γελῶσιν, ν' ἀποτεινῶσι λέξεις, πρὸς τὸν Βερδιὲ, ὡς νὰ ἤθελον δῆθιν νὰ τὸν βοηθήσωσιν. Ἄλλοι ἐμιμοῦντο τὴν φωνὴν τοῦ ἀλέκτορος. Ὁ πρόεδρος ἔσειε τὸν κωδωνίσκον του γελῶν, ὁ δὲ ζωγράφος ἐκραύγαζε: «Σιωπὴ, κύριοι, σιωπὴ!»

Καὶ προὔζεινε καταχθόνιον πάταγον ὑπὸ τὸ πρόσχημα ὅτι ἤθελε ν' ἀποκαταστήσῃ τὴν τάξιν.

Ὁ Βερδιέ ἐνέτεινε τότε τὰς δυνάμεις του ἐν νοήσας ὅτι ἔμελλε νὰ καταποντισθῇ, ἀνακτῶν δὲ τὴν ἀπάθειάν του κατενίκησε πρὸς στιγμὴν τὸν θόρυβον, βιαίαν καταβάλλων ἐφ' ἑαυτοῦ προσπάθειαν. Ἄλλ' εἶχε δειλιάσει, εἶχε διστάσει, εἶχε ψελλίσει ἐπὶ μίαν στιγμὴν, ἤρκει δὲ τοῦτο ὅπως παράσχη εἰς τοὺς ὁπαδοὺς τοῦ Γκαρούς ἐπιτηδείως διεσπαρμένους καὶ ἀποκρυπτομένους ἐντὸς τοῦ πλήθους τὴν εὐκαιρίαν νὰ τὸν προσβάλωσι καὶ τὴν ἐλπίδα νὰ τὸν νικήσωσιν. Ἀπῆντων εἰς τὸν ταγματάρχην διὰ μισαισιμαμάτων καὶ διὰ σκωμμάτων. Ὁ Γκαρούς ὀρθούμενος τότε ἐφαίνετο ἀπαιτῶν ὑπὲρ τοῦ ἀντιπάλου του τὴν ἐλευθερίαν τοῦ λόγου, ἡ ἰδέα δὲ ὅτι ἐπρωστατεύετο παρὰ τοιοῦτου ἀνδρὸς ἐταπεινῶν τὸν ταγματάρχην σκληρότερον ἢ ἡ ἦτα.

Ἄλλως τε πᾶσα προσπάθεια τοῦ Γκαρούς ἦτο ματαία. Ἡ σκαιά κουφότης τοῦ πλήθους ἦτο ἤδη ἀχχλίνωτος. Τὸ τραύλισμα τοῦ ταγματάρχου ὑπῆρξε θι' αὐτὸν ὅ,τι ἡ φριχάσις θηριοδραμαστοῦ, δειλιάσαντος πρὸς στιγμὴν ἔμπροσθεν τῶν θηρίων. Δὲν ἀπῆρσεν εἰς τοὺς συνηθρισμένους ἐκεῖ ἐκλογαίς νὰ ἐπιδείξωσι πρὸς ἑαυτοὺς τοὺς ἰδίους τὴν παντοδυναμίαν των ἐμπαίζοντες ἄνδρα ἐπὶ καιρὸν διοικήσαντα τοὺς ἄλλους. Ἄ, θέλεις τὰς ψήφους μας; ἐφαίνοντο λέγοντες. Ἔστω, διὰ πκσῶν τῶν ταπεινώσεων καὶ τῶν δοκιμασιῶν ἀγόρασέ τας, ὑποψήφιε, καὶ τὸν τίτλον αὐτὸν τοῦ βουλευτοῦ, ὃν ἐπιδιώκεις, κύψε χαμαὶ νὰ τὸν λάβῃς, ἐγειρέ τον ἀπὸ τοὺς ἐμπυτμούς μας!»

Ὁ Βαρδιέ ὠμίλει νῦν ἐν τῷ μέσῳ ἀληθοῦς θυέλλης χλευασμοῦ καὶ ἐκκρήξεων γελῶτων. Οἱ ὁπαδοὶ τοῦ Γκαρούς ἐπεδοκρότουν, ὠρόντο, ἐπερίπαιζον αὐτόν. Οἱ εἰς οὐδὲν κόμμα ἀνήκοντες ἀνόητοι ἐτέρποντο ἐκ τοῦ θορύβου ἐκείνου καὶ μόνοι οἱ λιθοτόμοι, οὓς εἶχεν ὁδηγήσει ἐκεῖ ὁ Φουρνερὶλ ἐχειροκρότουν τὸν ταγματάρχην αἰσθανόμενοι ὀρεξιν νὰ κλείσωσι διὰ γρονθοκοπημάτων τὸ στόμα τῶν παραξένων ἐκείνων.

Εὐτυχῶς ἐν τῷ μέσῳ τῶν πολλοῶν ἐκείνων διακοπῶν, τῶν κατ' αὐτοῦ βαλλομένων ὡς κατὰ σκοποῦ ὁ ταγματάρχης οὐδεμίαν ἤκουεν ἐκ τῶν φράσεων, δι' ὧν ἀνάνδρως προσεπάθουν νὰ τύψωσιν αὐτὸν κατὰ πρόσωπον. Περηκολούθει τὸν λογισμόν του μὲ ὅλον ἐκείνον τὸν πάταγον, καὶ ἐντίμως ἀντέτασσε τὰς λέξεις τοῦ καθήκοντος καὶ τῆς φιλοπατρίας κατὰ τῶν παρορμήσεων τοῦ μίσους. Ἐνῶ δὲ ὁ χρηστός ἀνὴρ διεμαρτύρετο κατὰ τῶν θεωριῶν τοῦ Γκαρούς, ἀστεῖσμοι πενταχόθεν ἐκτοξευόμενοι ὡς πύρκαλοι διὰ σαπρᾶς πυρίτιδος κατεσκευασμένοι, τὸν περιέβαλον δι' ἀτμοσφαιρὰς δυσώδους, χωρὶς αὐτὸς νὰ τὸ αἰσθάνηται.

Τέλος ὅμως ἐν στιγμῇ τινι κατ' ἣν ὁ κλύ-

δων ἐφαίνετο κοπάσας, ἐνόμισεν ὅτι ἤκουσεν, μὴ θέλων κατ' ἀρχὰς νὰ τὸ πιστεύσῃ, διακοπήν, ἥτις ἔκαμε τὴν καρδίαν του νὰ σκιρτήσῃ εἰς τὸ στῆθος του. Ἀπὸ τινος θρανίου, εἰς τὸ βάθος τῆς αἰθούσης κάποιος δειλὸς κρυφίως ἐκφέρων τὴν κραυγὴν, ὡς ν' ἀπηύθυνεν ἀνώνυμοι ἐπιστολήν, — πληρωμένους ἴσως ἐπιτήδεας παρὰ τοῦ Γκαρούς—ἐρρίψεν εἰς τὸ μέσον τὸ ὄνομα τοῦ κ. δὲ Μομβρὲν καὶ ἠρώτησε διατὶ ὁ μαρκήσιος, οὗτινος τὸ ὄνομα εἶχε προταθῇ κατὰ τὴν ἔνταξιν τῆς ἐκλογικῆς περιόδου, ἀπεσύρθη αἴφνης τοῦ ἀγῶνος, ἕτερός τις δὲ ἀόρατος καὶ ἀπαρατήρητος, συνεννοημένος ἴσως μετὰ τοῦ πρώτου, ἀπῆντησε (καὶ ὅλη ἡ ὁμήγυρις ἤκουσεν εὐκρινῶς τὰς λέξεις):

— Ἐρώτησε τὴν ἀνεψιάν τοῦ ταγματάρχου, αὐτὴ καὶ γνωρίζει!

Ἐπηκολούθησε τότε, ὡς ἐπὶ ἐδάφους σκρωθέντος ὑπὸ βόμβας ἐκτραγείσης, κατάπληξις ἐν τῇ αἰθούσῃ ἐκείνῃ. Ὁ Βερδιέ μὲ τὸν δείκτην ὑψωμένον. μὲ τὸν ὀφθαλμὸν πυριφλεγῆ, ἀνεζήτει, ὡς νὰ ἤθελε νὰ ὁρμήσῃ, τὸ μέρος ὁπότεν προῆλθεν ὁ λόγος ἐκείνος. Καὶ μὲ τὸ ὑπαγένειον σπασμωδικῶς σειόμενον εἶπε χωρὶς νὰ τραυλίσῃ τὴν φωνὴν ταύτην καὶ σταματῶν μόνον ὅπως συμπληρώσῃ τὴν φράσιν διὰ τοῦ νεύματος:

— Ἄν τὸν εἴξωρε τὸν ἀνανδρον!..

Προέβη μὲ τὴν πυγμὴν νευρικῶς συνεσφιγμένην, πᾶσα δὲ ἡ ὁμήγυρις ἐνόμισεν ὅτι εἶδε πρὸς στιγμὴν ἐν ἀστραπιζῇ ὀπτασίᾳ ἀνθρώπινόν τι ὃν σειόμενον ὡς δενδρύλλιον ὑπὸ τῆς χειρὸς τοῦ ταγματάρχου.

— Ποῖος ὠμίλησεν; ἠρώτησεν ἐκ νέου. Ποῖος λοιπόν; . . Ἄς εἴπῃ τὸ ὄνομά του ὁ ἀχρεῖς!..

Καὶ ὀρμεμφύτως ὁ στρατιωτικὸς προέβη κατὰ ἐν βῆμα πρὸς τὴν ὁμήγυριν, αὐτὸς μόνον βαδίζων καθ' ὅλου τοῦ πλήθους!

Σιγὴ ἄκρα ἐπεκράτει, σιγὴ τραγικὴ νῦν, ὃ δὲ Βερδιέ περιέφερε βλέμματα φλογερὰ ἐφ' ὅλων ἐκείνων τῶν κεφαλῶν, αἵτινες τοῦ ἐφαίνοντο κτηνώδεις, εὐήθεις. Ἐδέσποζεν αὐτῶν ἀναγκάζων τὴν ἄγενῃ κατηγορίαν νὰ κρυβῇ καὶ νὰ ἐξαφνισθῇ, οὐδενὸς τολμῶντος ν' ἀνχλάβῃ τὴν ριφθεῖσαν συκοφαντίαν.

Καὶ αὐτὸς ὁ Δουκάς εὗρισκε τὴν στάσιν του κατ' ἐκείνην τὴν στιγμὴν λίαν ρητορικὴν, δὲν ἦτο ὁ Πίττ, ὅχι βεβαίως, δὲν ἦτο ὁ Πίττ, ἀλλ' ἡδύνετο νὰ εἶναι ὁ στρατηγὸς Φοά. Ὁ Γκαρούς ἐβλεπεν ἀκουσίως τὴν ἄκραν τῶν ὑποδημάτων του, θέλων ν' ἀποφύγῃ τὸ βλέμμα τοῦ ταγματάρχου καὶ τὸ προεδρεῖον ἐφαίνετο ἀρκετὰ τεταρχγμένον διὰ τὴν «ὀπωσοῦν ἀτομικὴν» φάσιν, ἣν ἐλάμβανεν ἡ συζήτησις.

Αἴφνης τὸ ἐν τῇ αἰθούσῃ φωταέριον ἐσβέσθη ἀπροσδοκῆτως, καὶ ὅλον ἐκείνο τὸ πλήθος, τὸ ἀπολελιθωμένον πρὸ τοῦ βλέμματος τοῦ Βερ-

διέ, ανέκτισε τὸ θράσος του ὅτε εὐρέθη ἐν τῷ σκότει.

— Φανερόν εἶνε, ἀνέκραξε μία φωνή, ὅτι ὁ ταγματάρχης δὲν ἀγκυρᾷ τὸ φῶς!

Ἐτέρα δὲ φωνὴ ἀπήντησεν.

— Ἐγένετο λόγος περὶ τοῦ κ. δὲ Μομβρέν. Τὸ φάσμα μόνον τῆς μοναρχίας ἀρκεῖ νὰ βυθίσῃ τὰ πάντα εἰς τὸ σκότος.

Καὶ ἐν τῇ ἀορίστῳ καὶ ζοφερᾷ τύρβῃ τοῦ πλήθους, ἐνῶ τῇδε κακεῖσε φώσφορα ἀναπτόμενα διέχεον τὴν ἀσθενῆ των λάμπιν, ὁ ταγματάρχης ἤκουεν ἐλευθέραν ἤδη καὶ ἀσφαλεστέραν, καθότι δὲν τὴν ἐβλεπε κανεὶς ἐν τῷ σκότει, ὅπου γεννᾶται, τὴν συκοφαντίαν περιπταμένην ὡς νυκτερινὸν ὄρνειον καὶ τυπτουσάν τοὺς τοίχους μὲ τὰς βραβεῖας πτέρυγας τῆς.

— Καὶ ἡ ἀνεψιά;

— Τί κάμνει ὁ κύριος δὲ Μομβρέν;

— Κάτω οἱ πυροβοληταί;

— Τὴν ἔπαθεν ὁ Μαλάκας!

Ὁ Βερδιέ ἠσθάνετο τὴν ὀργὴν του καταπίπτουσάν, μετατρεπομένην εἰς θάμβος. *Μαλάκας!* τὸ ὄνομα αὐτὸ τὸ παραληφθέν ἐκ τῶν χυδαίων καθημερινῶν ἀστειοτήτων τοῦ ἔκαμνε τὴν ἐντύπωσιν ἐμπισμῶ κατὰ πρόσωπον. Ἡ ὕβρις αὐτῇ, ἥτις ἐρρίπτετο κατ' αὐτοῦ οὐχὶ ὡς ἀτόμου, ἀλλ' ὡς στρατιώτου, ἐνεπείει αὐτῷ τὴν αὐτὴν περὶ οὐδυνήρᾳ αἰσθησιν, ἣν καὶ ὁ κατὰ τῆς Γιλβέρτης μαρὸς ὑπαινιγμός. Δὲν ἐχλεύαζον αὐτὸν ἐκεῖ, ὅχι, ἀλλὰ πάντας τοὺς φέροντας ὡς αὐτὸς στολὴν, πάντας ὅσοι εἶχον πέσει εἰς τὰς μάχας, καὶ ὅσοι ἐπιπτον ἀκόμη κατ' αὐτὴν ἐκείνην τὴν ὥραν εἰς τὴν ἄκραν τοῦ κόσμου διὰ τὴν τιμὴν τῆς πατρίδος.

Μαλάκας! Δὲν ἠδύνατο νὰ καταστεῖλῃ τὴν ἀγανάκτησίν του. Ἀπόθητε βιαίως ἐν τῷ σκότει τινὰς παρατυχόντας καὶ μαντεύων τὴν θέσιν τῆς θύρας ἐκ γραμμῆς φωτεινῆς προερχομένης ἐκ τοῦ ἐν τῷ διαδρόμῳ φωτός, ἐξῆλθε μετὰ σπουδῆς εἰς τὴν ὁδόν, ἀποτόμως ὠθήσας τὴν θύραν.

— Κάποιον θὰ πνίξω... κάποιον θὰ στραγγάλισω! ἔλεγεν. Καλλίτερον νὰ μείνω ἐδῶ!..

Ἦ τοὺς ἀθλίους!

Ἐψηλόςωμός τις ἀνὴρ ἰστάμενος ὁρθίος παρὰ τὴν θύραν, ἔδραμεν ἐν τῷ ἄμα πρὸς αὐτόν. Ἦτο ὁ Φουρνιέρ. Ὁ Βερδιέ τὸν ἀνεγνώρισεν ἐν τῇ αὐταυγίᾳ τῆς θερινῆς νυκτός.

— Φεύγετε, κύριε ταγματάρχα; εἶπεν ὁ πρῶν στρατιώτης.

— Ναι.

— Ἐχετε δίκαιον δὲν ἀξίζει κανεὶς ν' ἀνυκατεῦεται μὲ τοιοῦτους παληανθρώπους. Ἐγὼ ὅμως θὰ μείνω! Καὶ ἂν μάθω ποῖος ἦτον αὐτός ὁ βρωμερός, ὁ ὁποῖος ὠμίλησε διὰ τὴν δεσποινίδα Γιλβέρτην.

Καὶ αὐτὸς ἐπίσης ὡς πρὸ ὀλίγου ὁ Βερδιέ ἐπεράτωσε τὴν φράσιν του διὰ χειρονομίας, ἀλλὰ πλέον ἀγρίας, χειρονομίας ἀνθρώπου φονεύοντος ἕτερον.

— Ἄφησε αὐτὴ τὴν λέρα, καλέ μου Φουρνιέρ, εἶπεν ὁ ταγματάρχης.

— ὦ!.. θὰ μείνουν εὐχαριστημένοι! Πηγαίνετε, κύριε ταγματάρχα... Καλὴν ἐντάμωσιν.

Εἰς τὴν αἴθουσαν τοῦ *Καφερείου* τῆς *Ἀστροπῆς*, ἔνθα ἀνήφθησαν ἐκ νέου τὰ φῶτα ἀμολοῦντι μετεχειρίσθησαν πρὸς τοῦτο τὰ πυρεῖα τοῦ δημοσίου κατὰ τὸ λέγειν τοῦ Γκαρούς χειροκροτηθέντος παρὰ τοῦ πλήθους διὰ τὴν ἀστείότητα ταύτην, ἡ συνεδρίασις ἐξηκολούθει. Ὁ ὑποψήφιος τοῦ *Ἐγγέλους* τοῦ *Μελέρ* ἀνελάμβανε τὸν λόγον, ὁ δὲ ταγματάρχης ἀποσυρόμενος μόνος, πεζός, ἀηδιάσας, πιεζόμενος ὥσεί ὑπὸ ἐφιάλτου ἐπνελάμβανε καθ' ἑαυτὸν ὅτι εἶχεν ἀκούσει μετ' ὀργίλης ἐκπλήξεως.

Νὰ ριφθῇ τὸ ὄνομα τῆς Γιλβέρτης ἐν τῷ μέσῳ τοῦ κυκεῶνος ἐκείνου καὶ ν' ἀναμειχθῇ μετόσον ἀηδῆς φυρμόν! Νὰ ἐκμεταλλεῖται ἡ συκοφαντία τὴν ἀποχὴν εὐπατρίδου, οἷος ὁ κ. δὲ Μομβρέν καὶ νὰ τὴν παραστήσῃ ὡς τίμημα ἐπονειδίστου συναλλαγῆς! Νὰ ἐξυθρισθῇ ὁλόκληρος ὁ βίος του! Νὰ ριφθῇ ἐν ὀνόματι παρφιδίας καὶ σκώμματος κατὰ πρόσωπον ἐνὸς στρατιώτου ἐνώπιον ὅλου τοῦ πλήθους!

— Θὰ μοῦ τὸ πληρώσουν!.. ὦ, θὰ μοῦ τὸ πληρώσουν! ἐπνελάμβανε ὁ Βερδιέ, ἐνῶ ἐπανεκαμπτεν εἰς τὴν οἰκίαν τῆς κυρίας Ἐρβλαί.

Καὶ ὅμως κάποτε ἀμφέβαλλε περὶ τοῦ δυνατοῦ τῆς ἱκανοποιήσεώς του, καὶ δὲ ἐπέφυρται καὶ προερχόμεναι ἐκ τοῦ καφερείου καὶ πληροῦσαι θορύβου τὰς συνήθως σιωπηλὰς ὁδοὺς τοῦ Δαρμαρί, ἐφαίνοντο αὐτῷ οἰονεῖ ὁ αὐθάδης θρίαμβος τοῦ κυνισμοῦ.

Μαλάκας! Τὸν ἀπεκάλεισεν *Μαλάκας*, ἐνῶ ἐξερρηγνύετο εἰς γέλωτας τὸ πλῆθος. Εὐγε, Γκαρούς! Ὁ Γκαρούς ἀνῆρχετο εἰς τὸ Καπιτώλιον! Ὁ Γκαρούς ἐμελλε νὰ εἶνε ὁ διεδόχος τοῦ Σαρβέ, Γκαρούς ὁ Βρούτος, Γκαρούς ὁ Ἐμπερ! Καὶ αὐτός; Αὐτὸς ἠττήθη, ἐχλεύασθη, ἐραπίσθη!.. Τί ἦτο αὐτός;... *Μαλάκας*. Τὴν ἔπαθεν! Οὐδὲν ὑφίστατο πλέον, οὐδ' ὁ στρατὸς ὅστις ἀφιερεῖ εἰς τὴν πατρίδα τὸ αἷμα τῶν φλεβῶν του, οὐδ' ἡ οἰκογένεια, οὐδ' ἡ ἐστία, οὐδ' ἡ τάξις τῶν φιλησύχων πολιτῶν, τίποτε! ἐν τῇ μεγάλῃ δὲ ταύτῃ ἀναστατώσει, ὑπεράνω τῆς βορβορώδους καταρρεύσεως ὅλων αὐτῶν τῶν πραγμάτων ἀνίστατο μόνος ὁ Γκαρούς, μὲ τὸ μειδίαμα καταστροφῆς θριαμβεύοντας καὶ μὲ τὰς ὀρέξεις προγαστοροῦ γαστριμάργου.

— Μὰ τὴν ἀλήθειαν, εἶπεν ὁ ψηλοφώνως ὁ Βερδιέ ἀνυψῶν τὸ μέτωπον, αἰσθάνεται τις τὴν

ἀνάγκην νὰ παρηγορηθῇ ὀλίγον βλέπων τοὺς ἀστέρας.

Ἀφῆκε τὸ χωρίον περικεκαλυμμένον ὑπὸ τῆς κυανωπῆς νυκτερινῆς λάμψεως, ἐν τῷ μέσω τῆς ὁποίας ἐφαίνετο ἐρυθρὸν εἰς τὴν ἐσχатиὰν τῆς πλατείας, ὡς κάμινος δημηγοριῶν καὶ παθῶν τὸ καφενεῖον τῆς Ἀστραπῆς. Ὁ Φουρνερὲλ εἶχεν ἀπομείνει ὀρθίος ἐκεῖ πέραν, παρὰ τὴν θύραν τοῦ καφενεῖου. Νέος τις στρατιώτης γνώριμός του, μικρόσωμος Λιμουζίνος, συγγενῆς ἐνὸς συστρατιώτου του, ὑπηρετήσαντος ἐν τῇ πυροβολαρχίᾳ ἐν ἣ ὁ Φουρνερὲλ ἦτο λοχίας, διῆλθε κατ' ἐκείνην τὴν στιγμὴν κρατῶν μικρὸν ραβδίον εἰς τὴν χεῖρα καὶ μαστίζων δι' αὐτοῦ τὸν ἀέρα, ἐνῶ ταυτοχρόνως ἔψαλλεν ἐπ' ὧδόν τινα ἐν διαλέκτῳ. Ἐχαιρέτισαν ἀλλήλους καὶ ἤρχισαν νὰ συνομιλῶσιν. Ὁ στρατιώτης ἐπανήρχετο ἐκ Βαρβιζῶν καὶ ἐμελλε νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὸν ἐν Μελέν στρατῶνα ἔχων ἄδειαν μέχρι τοῦ μεσονυκτίου.

— Καὶ τί κάμνεις ἐδῶ, κύρ λοχία;

Ὁ νεαρὸς στρατιώτης ἀπέδιδε πάντοτε αὐτὸν τὸν τίτλον εἰς τὸν λιθοτόμον, μὴ δυσαρεστούμενον ποσῶς διὰ τοῦτο.

— Ἐγώ; . . τίποτε. Περιμένω κάποιον διὰ νὰ μάθω ἂν ἦτον αὐτὸς ὅστις πρὸ ὀλίγου ἠθέλησε νὰ πειράξῃ τὸν ταγματάρχην μου.

Διὰ μιᾶς, ἐπειδὴ εἶχε βεβαίως διαλυθῇ ἡ ὁμήγυρις, ἡ θύρα τοῦ Καφενεῖου τῆς Ἀστραπῆς ἠνεώχθη ὡς ἐρυθρὸς φάρυγ καὶ μετὰ βόμβου τὸ πλῆθος ὡς μέλαν κύμα ἐξήρχετο συνωθούμενον. Ἠκούοντο κραυγαί, σκώμματα, ἐν οἷς ἐπανελαμβάνετο ὡς τελευταῖος χλευασμὸς τὸ ἀποδοθὲν εἰς τὸν Βερδιέ ὄνομα. Μαλάκας. Φωναὶ ἀζήτω ὁ Γκαρούς! συνώδευον τὸν ἐξερχόμενον ὑποψήφιον, ὅστις διένειμεν ἀκόμη ἐδῶ καὶ ἐκεῖ χειραψίας.

Πλὴν ὁ Φουρνερὲλ δὲν ἀνέμενε τὸν Γκαρούς. Εἶχε τὴν πεποιθῆσιν ὅτι ἡ ἐπιφώνησις ἐκείνη ἐν ἣ εἶχεν ἀναμιχθῇ τὸ ὄνομα τῆς Γιλβέρτης, ἡ ἀνάνδρος ἐξυβριστικὴ ἐπιφώνησις ἡ προσβαλοῦσα τὸν ταγματάρχην του προῆλθεν ἐκ τοῦ μέρους τῆς αἰθούσης ἐνθα ἐκάθητο ὁ Τιβολιέ, περιστοιχιζόμενος ὑπὸ τῶν τολμηροτέρων μεταξὺ τῶν ὁπαδῶν τοῦ Γκαρούς. Παρὰ τοῦ Τιβολιέ ἄρα ἤθελε νὰ ζητήσῃ λόγον διὰ τὴν δημοσίαν αὐτὴν ὕβριν, τὴν ἀγενῆ καὶ ἀνόητον.

— Μένω μαζί σου, κύρ, λοχία, εἶπεν ὁ μικρόσωμος στρατιώτης ἀρελίστατα.

— Καὶ πότε θὰ ἐπιστρέψῃς εἰς τὸν στρατῶνα; Δὲν εἶνε λόγος παιδί μου, νὰ σὲ χώσουν μέσα διότι ἔχω ἐγὼ νὰ λύσω μίαν διαφορὰν μὲ ἕνα ἀπὸ αὐτοὺς τοὺς χαμένους.

— Ὡ! ἔχω καιρόν! . . . Ὅταν ἔχη κανεῖς γερά πόδια . . .

Ὁ νέος στρατιώτης ἠσθάνετο πρὸς τὸν Φουρ-

νερὲλ εἰδὸς τι ἀφοσιώσεως ἐμφύτου. Συνηντῶντο ἐνίοτε καὶ ἔπινον συνομιλοῦντες εἰς οἶνοπωλεῖόν τι καὶ ὁσάκις ὁ Λιμουζίνος ἐξέφραζε τὸν πόθον μετὰ τὴν λήξιν τῆς θητείας του νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὴν ἐστίαν του, ὁ πρῶν πυροβολητὴς τὸν ἐνεκαρδίωνε μὲ τὴν ἀποτελεσματικὴν εὐγλωττίαν παλαιοῦ στρατιώτου, ἐνθαρρυντικὴν ὡς σάλπισμα πολεμιστῆριον.

— Ἀς εἶνε, εἶπεν ὁ Φουρνερὲλ, τόσον καὶ τόσον δὲν θ' ἀργήσῃ ἡ δουλειά . . .

Μετὰ τὸν ἐξελθόντα ἐκ τοῦ καφενεῖου πρῶτον ὁμιλον, τὸν ἀκολουθοῦντα τὸν θριαμβεύοντα Γκαρούς, ἐξήρχετο ἕτερος ζοφερός, θορυβώδης, ἐν τῷ μέσω δ' αὐτοῦ ὁ πρῶν πυροβολητὴς διέκρινεν ἀμυδρῶς τὸ ἰσχνὸν καὶ νευρικῶς ταρασσόμενον σῶμα τοῦ Τιβολιέ.

Ἐπλησίασε, τὸν ἀνεγνώρισε καὶ τὸν ἐστάματησεν εὐθὺς λέγων:

— Μὲ συγχωρεῖς, κατὶ θέλω νὰ σ' ἐρωτήσω.

Ὁ ἐργάτης προσέβλεψε τὸν λιθοτόμον καὶ συνάθροισίς τις ἐν τῷ ἅμα ἐσχηματίσθη μεταξὺ τῶν δύο κεχωρισμένων ὁμάδων· οἱ ὁπαδοὶ τοῦ Βερδιέ περιεκύκλωσαν ἀκουσίως τὸν Φουρνερὲλ παρὰ τὸν ὁποῖον ἵστατο καὶ ὁ νεαρὸς στρατιώτης, οἱ δὲ φίλοι τοῦ Γκαρούς ἔμενον πλησίον τοῦ Τιβολιέ.

— Τί ἀγαπᾷς; ἠρώτησεν ὁ ἐργάτης, οὐτινος ὁ Φουρνερὲλ διέκρινεν ἤδη καθαρῶς ὑπὸ τὴν φωτεινὴν τῆς νυκτὸς ἐκείνης λάμψιν τὴν πυρρὰν ὄψιν πελιδνὴν οὖσαν.

— Ὡ, ἓνα πράγμα ἀπλούστατον. Θέλω νὰ σ' ἐρωτήσω ἂν τοῦ λόγου σου ἐτόλμησες πρὸ ὀλίγου νὰ ὁμιλήσῃς εἰς τὸν ταγματάρχην περί... τῆς ἀνεψίας του· αὐτὸ θέλω.

Καὶ ὁ Φουρνερὲλ μὲ τοὺς βραχίονας ἐσταυρωμένους καὶ μὲ τὰς τραχείας ὀφρὺς συνεσταλμένας ἀνέμενε τὴν ἀπάντησιν.

Ὁ Τιβολιέ ἀπήντησε καγχάζων ὅτι δὲν ἦτο αὐτός, ὅχι, ὅστις ὠμίλησε περὶ τῆς δεσποινίδος. Ἀλλὰ τί σημαίνει; Ἀς ὑποθέσωμεν ὅτι ἦτο αὐτός, μάλιστα! Τάχα δὲν εἶχε κανεῖς πλέον τὸ δικαίωμα νὰ ὁμιλῇ, τὴν ἐλευθερίαν νὰ εἴπῃ ὅτι θέλει; Τί εἰν' αὐτά;

— Διὰ βολέ! ἐψιθύριζον ἤδη τινὲς πέριξ τοῦ Τιβολιέ. Αὐτὸ δ' αὖ μόνον μᾶς ἔλειπεν! νὰ μᾶς ἐμποδίσουν ν' ἀποτεινωμεν ὅσας ἐρωτήσεις θέλομεν.

— Καὶ μήπως πταίομεν ἡμεῖς, εἶπε κάποιος, ἂν διαδίδεται ὅτι . . .

Ἄλλ' ὁ λαλήσας, ὅστις ἦτο κτίστης βραχύσωμος καὶ εὐσαρκὸς εἰσέγησε διὰ μιᾶς.

Ὁ Φουρνερὲλ εἶχε στραφῇ πρὸς αὐτὸν λέγων μεγαλοφῶνως:

— Τί διαδίδεται; . . . λέγε!

— Τίποτε . . . δὲν εἰξεύρω ἐγὼ! . . . ἐφέλ-
λισεν ὁ κτίστης.

— "Όταν όμως, υπέλαβεν ὁ Τιβολιέ μὲ τὴν ὑστερικὴν του ἐξαψιν, ζητῇ τις τὰς ψήφους τοῦ λαοῦ, πρέπει νὰ εἶνε εἰλικρινής, νὰ εἶνε ἀγνός...

— Εὐγε! ἀνέκραξαν ἐν τῷ σκότει οἱ φίλοι τοῦ Γκαρούς.

— Ἀγνός; . . . Παραδέχομαι τὴν λέξιν! εἶπε τότε ὁ Φουρνερέλ· μάλιστα, πρέπει νὰ εἶνε ἀγνός! Ἀλλὰ μήπως εἶνε ἀγνός ὁ Γκαρούς σας, ἓνας κατεργάρης ὁ ὁποῖος σὰς σηκώνει τὸ κεφάλι καὶ γεμίζει τὴν κοιλιὰ του;

Ὁ Τιβολιέ διέκοψε τὸν λιθοτόμον.

— Σοῦ ἀπαγορεύω, εἶπε φρικιῶν ἀπὸ κεφαλῆς μέχρι ποδῶν καὶ σειρόμενος ὑπὸ νευρικῶς παροξυσμοῦ, σοῦ ἀπαγορεύω νὰ προφέρῃς λέξιν περὶ τοῦ πολίτου Γκαρούς! Ὁ Γκαρούς εἶνε ὁ φίλος τοῦ λαοῦ.

— Πῶς λοιπόν! Θέλετε νὰ σέβωνται οἱ ἄλλοι τὸν Γκαρούς καὶ νὰ ρίχνετε σεῖς σάπια λεμόνια εἰς τὸν ταγματάρχην μου, αἶ; Ὅχι! θέλω νὰ μάθω ποῖος ἦτον αὐτός ὁ ἀχρεῖος, ὁ ὁποῖος ἐτόλμησε νὰ διημιλήσῃ ὅπως ὠμίλησε περὶ τῆς δεσποινίδος Βερδιέ!

Ὁ ἀχρεῖος! Ἀναφώνησις ὀργῆς ἀντηχήσασα ἐν τῇ νυκτὶ ἀπήντησεν εἰς τὴν τολμηρῶς ριφθεῖσαν παρὰ τοῦ Φουρνερέλ λέξιν, οἱ φίλοι δὲ τοῦ Τιβολιέ καὶ οἱ ὁπαδοὶ τοῦ Γκαρούς προσέβλεψαν ἀλλήλους, ὥσπερ συμβουλευόμενοι ἂν ἔπρεπε νὰ στραγγαλίσωσιν ἢ νὰ καταπκτήσωσι τὸν λιθοτόμον. Οὗτος ὅμως ἀνορθῶν τὸ ὑψηλὸν καὶ ἰσχνὸν σῶμά του, προὐκάλει τὸ πλήθος τῶν ἀντιπάλων, ἐνῶ οἱ σύντροφοὶ του συνωθοῦντο περὶ αὐτὸν ἑτοιμοὶ νὰ τὸν ὑπερακτίσωσιν.

— Πήγαινε σύ, παιδί μου, εἶπε κρυφίως ὁ πρῶν λοχίας πρὸς τὸν στρατιώτην, δὲν εἶνε δίκη σου δουλειά, μὴν ἀνακατευθῇς!

Ἀλλ' ἐξ αἰσθήματος συμμίκτου περιεργείας ἅμα καὶ ἀφοσιώσεως ὁ στρατιώτης καὶ μετὰ τὴν παραινέσιν ἔμεινε πλησίον τοῦ Φουρνερέλ διὰ νὰ ἰδῇ τὸ ἀποθησόμενον καὶ διὰ νὰ μὴ ἐγκαταλείψῃ τὸν «λοχίαν».

Ἀχρεῖος! ἡ λέξις αὕτη ἐπαναλαμβανομένη μετὰ θυμοῦ πέριξ τοῦ Τιβολιέ ἐξήγειρεν ἀγανάκτησιν. ἤτις ἠῤῥα καὶ κολλάζουσα ὡς βράζον ὕδωρ. Ὁ Τιβολιέ κατελήφθη ὑπὸ παραφόρου ὀργῆς, ἠκραλέως δέ, φερόμενος ἐκ τῆς ἐμφύτου αὐτοῦ μαχίμου ὁρμῆς ἀπεδέχθη ἀτομικῶς τὴν ὕβριν ὡς νὰ εἶχε ριφθῇ κατ' αὐτοῦ καὶ μόνου. Προχωρήσας τρία βήματα πρὸς τὸν Φουρνερέλ καὶ ψαύων μὲ τὴν ἰσχνὴν μορφήν του τὴν τραχεῖαν μορφήν τοῦ λιθοτόμου:

— Ὑπόβρε πῶς ἤμουν ἐγώ, εἶπεν. Δὲν ἤμουν ἐγώ, ἀλλὰ ἀναλαμβάνω ὅλην τὴν εὐθύνην. Τί θὰ μοῦ κάμῃς ἐσύ, ἀνδρειωμένε μου;

— Τί θὰ κάμω;.. Ἄν τολμήσῃς νὰ εἰπῇς ὅτι ἡ ἀνεψιὰ του ταγματάρχου...

— Εἶνε ἡ ἀγαπητικὴ τοῦ νέου Μομβρέν, ναί... Αἶ, λοιπόν;

Ὁ Τιβολιέ ὠπισθοχώρησε, συλληφθεὶς ἐκ τοῦ τραχήλου ὑπὸ τοῦ λιθοτόμου, ὅστις τὸν ὤθει πρὸ αὐτοῦ καὶ τὸν ἐνεβύθισε σχεδὸν ἐντὸς τῆς ἀμαυρᾶς δμάδος τῶν ὁπαδῶν τοῦ Γκαρούς. Τὸ πλήθος εἶχε παραμερῖσαι, ἡ ὤθησις δὲ τοῦ Φουρνερέλ ἦτο τόσο ἰσχυρά, ὥστε ὡς μία μάζα αὐτὸς καὶ ὁ Τιβολιέ ἐκυλίσθησαν εἰς τὸ σχηματισθὲν κενόν, τῶν θεατῶν ἀποσυρθέντων διὰ ν' ἀποφύγωσι τὴν σύγκρουσιν, ἀμφοτέροι δ' ἔμειναν ἐκεῖ, ὁ Τιβολιέ ὑποκάτω καὶ ὁ λιθοτόμος ἄνωθεν αὐτοῦ, ἐκεῖνος μὲν ἐκφέρων κραυγὰς λύσσης, ὁ δὲ Φουρνερέλ τετυφλωμένος ἐκ τῆς ὀργῆς τυπτῶν, γρονθοκοπῶν, καταφέρων ὡς σφύραν τὴν πυγμὴν του ἐπὶ τοῦ κρανίου τοῦ Τιβολιέ, ἐνῶ ἡ φωνὴ του ἐπανελάμβανεν ἐν τῷ μέσῳ θυέλλης βλασφημιῶν:

— Ἡ ἀνεψιὰ τοῦ ταγματάρχου μου!.. βρωμιάρη!.. ἀχρεῖ!.. νά! νά! νά! νά!...

(Ἔπεται συνέχεια)

ΤΟ ΣΕΔΑΝ

Ἐκ τοῦ Ἡμερολογίου τοῦ αὐτοκράτορος
Φρειδερίκου Γ'

[Ἀπερίγραπτος εἶνε ἡ ἐντύπωσις, ἣν παρήγαγε καθ' ἅπαντα τὸν πεπολιτισμένον κόσμον ἡ δημοσιεύσις ἀποσπασμάτων ἐκ τοῦ Ἡμερολογίου τοῦ αὐτοκράτορος Φρειδερίκου Γ', ἀναφερομένων εἰς τὸν γαλλογερμανικὸν πόλεμον τοῦ 1870. Αἱ ἀποκαλύψεις αὐτοῦ περὶ τῶν ἐν τοῖς παρασκηνίοις διαδραματισθέντων κατὰ τὴν μεγάλην ἐκείνην ἱστορικὴν περίοδον, αἱ σημαντικαὶ περὶ τῶν διαφορῶν γεγονότων λεπτομέρειαι, αἱ ἀτομικαὶ καὶ ἄμεσοι ἐντυπώσεις, αἵτινες καθημερινῶς καὶ ἐν τῷ μέσῳ τῆς ὁσμῆς τῆς πυρίτιδος καὶ τοῦ χροῦ τοῦ τληθῶν ἀνεγράφοντο, ἐπιχέουσι νέον φῶς ἐξηγουσὶ δὲ τὴν μὴνιν τοῦ πρίγκηπος Βίσμαρκ θελήσαντος νὰ διαμφισβήτησιν τὴν γνησιότητα τοῦ «Ἡμερολογίου», εἶτα δὲ προβάντος καὶ εἰς ποινικὴν καταδίωξιν τῶν ὑποτιθεμένων ἐνόχων τῆς δημοσιεύσεως. Ἐκ τοῦ «Ἡμερολογίου» ἀποσπῶμεν χάριν τοῦ ἀναγνώστου τῆς Ἑστίας δραματικωτάτην περιγραφὴν τῆς παραδόσεως τοῦ Ναπολέοντος Γ' ἐν Σεδάν].

1 Σεπτεμβρίου. — Φήμεν διατρέχει ὅτι ὁ Ναπολέων Γ' πρόκειται νὰ παραδοθῇ. Ἡ λευκὴ σημαία κυματίζει ἐπὶ τοῦ Σεδάν. Ὁ Ναπολέων εὐρίσκεται ἐν αὐτῷ. Ὁ Βρονσάρτ συνδιελέχθη μετὰ τοῦ αὐτοκράτορος, οὗτος δὲ ὑπεσχέθη νὰ ἀποστείλῃ τὸν στρατηγὸν Ρεῖλ. Αἱ ἐπευφημίαι εἶνε ἀνάλογοι πρὸς τὸ μέγεθος τοῦ γεγονότος. Συζητοῦνται καὶ αἱ συνέπειαι τῆς παραδόσεως. Φθάνει εἰς πρεσβευτῆς. Οἱ πρίγκιπες παρίστανται εἰς τὴν σκηνὴν ὁ Βίσμαρκ, ὁ Μόλτκε, ὁ Ροὺν περιστοιχίζουσι τὸν Βασιλέα.